

**Ogólnopolska Federacja
na rzecz Rozwiązywania
Problemu Bezdomności**

**Ogólnopolska Federacja na rzecz
Rozwiązywania Problemu Bezdomności**
ul. Wolności 241, 41-800 Zabrze

tel.: 600 350 002, fax: 32 630 11 20

e-mail: biuro@bezdomnosc.pl

KRS: 0000613899

www.bezdomnosc.pl

facebook.com/ofrpb

L. dz. 35/F/2019

Zabrze, dn. 5 lipca 2019 r.

Sz. P. Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa

Sz. P. Dominik Jaśkowiec
Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Szanowny Panie Prezydencie, Szanowny Panie Przewodniczący,

Jako Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności zrzeszająca największe polskie organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobom w kryzysie bezdomności, pragniemy wyrazić najwyższe zaniepokojenie złożonymi przez radnego Łukasza Wantucha propozycjami uchwał, które, sądząc po wpisach w mediach społecznościowych, w mniemaniu ww. radnego miałyby rozwiązać problem bezdomności ulicznej na terenie Miasta Krakowa.

Jako że od momentu publikacji przez radnego Wantucha przedmiotowych propozycji uchwał, dyskusja na ten temat przeniosła się do mediów ogólnopolskich, które dość jednoznacznie skrytykowały te propozycje, nie będziemy w niniejszym piśmie szczegółowo przedstawiać argumentów dotyczących łamania praw obywatelskich osób bezdomnych, dodatkowego stygmatyzowania tej niezwykle głęboko wykluczonej grupy społecznej, czy przeciwności proponowanych rozwiązań wobec procesu reintegracji społecznej osób doświadczających bezdomności, która powinna być celem przyświecającym władzom samorządowym. Zwracamy jednak uwagę na stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich opublikowane na stronie internetowej Biura Rzecznika w dniu 26 czerwca br., z którym w całej rozciągłości się zgadzamy – nie może być zgody na łamanie praw obywatelskich grup defaworyzowanych w imię podnoszenia atrakcyjności miejskich przestrzeni publicznych.

Pragniemy jednak zwrócić Panów uwagę na trzy aspekty przedmiotowej sprawy. Po pierwsze, argumenty, którymi uzasadnia swoje propozycje radny Wantuch, są zwyczajnie nieprawdziwe. Kraków, zgodnie z badaniami liczebności osób bezdomnych prowadzonymi co dwa lata przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, nie wyróżnia się specjalnie na tle innych największych polskich miast jeśli chodzi o liczbę przebywających w mieście osób bezdomnych, w tym osób przybywających z innych gmin. Nieprawdą jest jakoby turyści i kilkanaście punktów dystrybucji żywności było „magnesem przyciągającym osoby bezdomne [szczególnie] do Krakowa” – każde duże polskie miasto prowadzi podobną liczbę punktów dystrybucji żywności oraz jest odwiedzane przez większą lub mniejszą liczbę turystów. Zjawisko bezdomności jest ściśle związane z wielkimi miastami i migracja osób bezdomnych do tych miast jest procesem naturalnym i powszechnym. Ponadto, radny Wantuch dalece mija się z prawdą podając „szacunkowe, ale wiarygodne dane” określające liczbę osób bezdomnych w Krakowie na 2000 osób. Wg przytaczanego badania MRPIPS, w dniach 13/14 lutego br. w całym województwie małopolskim przebywały 1893 osoby bezdomne. Przy czym warto tu jeszcze zauważyć, że wg tych samych badań zaledwie ok. 20% osób bezdomnych to osoby

żyjące „na ulicy” – pozostali przebywają w placówkach noclegowych i mocno odbiegają od ferowanych przez radnego Wantucha stereotypów osób „brudnych, śmierdzących i wiecznie pijanych”. W szczególności na potępienie zasługuje zaś często podnoszony przez radnego argument o rzekomo regularnych agresywnych zachowaniach osób bezdomnych będących pod wpływem alkoholu. W rzeczywistości znacznie częściej to osoby bezdomne są ofiarami zachowań agresywnych – od przemocy słownej i symbolicznej, po przypadki brutalnych pobić ze skutkiem śmiertelnym opisywane przez ogólnopolskie media.

Po drugie, pragniemy zwrócić uwagę na niezgodność proponowanych przez radnego Wantucha rozwiązań z obowiązującym w Polsce porządkiem prawnym. Kwestie te zostały podniesione już w przytaczanym stanowisku Rzecznika Praw Obywatelskich, a także w publikacjach prasowych, Federacja dysponuje jednak szczegółową analizą prawną (którą przekazujemy w załączeniu) wskazującą m.in. na niezgodność idei promowanych w propozycjach uchwał z:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – w szczególności w zakresie ochrony godności ludzkiej, równości wobec prawa, wolności jednostki, wolności samostanowienia o sobie, wolności poruszania się i wyboru miejsca pobytu czy prawa do zabezpieczenia społecznego, a także (w odniesieniu do propozycji sankcji wobec organizacji pozarządowych, które odmówiłyby podporządkowania się zapisom uchwał) – wolności działania zrzeszeń i fundacji oraz podmiotowego prawa do zrzeszania się;
- ustawą z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawą z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ratyfikowanymi przez Rzeczpospolitą Polską konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Wreszcie po trzecie, licząc gorąco, że propozycje radnego Wantucha zostaną odrzucone przez Radę Miasta Krakowa, pragniemy zwrócić uwagę na szkody społeczne (a także wizerunkowe dla Miasta Krakowa) już wyrządzone – samym sposobem prowadzenia przez radnego dyskusji w przedmiotowej sprawie. Umieszczane przez radnego w mediach społecznościowych kolejne wpisy dotyczące osób bezdomnych spotykają się z aprobatą wielu internautów (sądząc po treści wpisów, niestety w znacznej części mieszkańców Miasta Krakowa). Nierzadko aprobata ta nosi cechy mowy nienawiści i agresji skierowanej wobec osób bezdomnych.

Mamy oczywiście świadomość, że funkcjonowanie osób bezdomnych w przestrzeniach publicznych może stanowić uciążliwość dla mieszkańców Miasta Krakowa. Tym bardziej apelujemy w związku z tym o podejmowanie działań systemowych skierowanych na reintegrację osób bezdomnych ze społecznością, a nie doraźnie rugujących te osoby z przestrzeni miasta i stygmatyzujących je. Przede wszystkim proponujemy rozwiązania polegające na:

- zacieśnieniu współpracy Miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi wspierającymi osoby bezdomne, w tym na utworzeniu platformy dialogu i współpracy władz samorządowych ze środowiskiem pozarządowym, integrującej to środowisko i zwiększającej skuteczność jego działań;
- podjęciu w oparciu o powyższą platformę dyskusji o zasugerowanym w stanowisku Rzecznika Praw Obywatelskich przyjęciu przez Miasto Kraków Karty Praw Osób Doświadczających Bezdomności, która jest doskonałym narzędziem do identyfikacji przestrzegania praw obywatelskich osób bezdomnych oraz weryfikacji usług skierowanych do tych osób w kontekście możliwości realizacji tych praw;
- zwiększeniu wachlarza świadczeń skierowanych do osób bezdomnych bytujących w przestrzeniach publicznych – w szczególności w zakresie usług streetworkerskich oraz łaźni

Ogólnopolska Federacja
na rzecz Rozwiązywania
Problemu Bezdomności

Ogólnopolska Federacja na rzecz
Rozwiązywania Problemu Bezdomności
ul. Wolności 241, 41-800 Zabrze

tel.: 600 350 002, fax: 32 630 11 20

e-mail: biuro@bezdomnosc.pl

KRS: 0000613899

www.bezdomnosc.pl

facebook.com/ofrpb

i pralni dla osób bezdomnych, ale także niskoprogowych placówek przyjmujących osoby pod wpływem alkoholu (np. poprzez zmianę zasad funkcjonowania Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień), czy usług medycznych skierowanych do osób bezdomnych;

- przyjęciu miejskiego programu pomocy mieszkaniowej dla osób bezdomnych i wykluczonych mieszkaniowo (mieszkalnictwo wspierane) – to dostępność mieszkań jest bowiem warunkiem niezbędnym dla prawidłowej reintegracji osób bezdomnych i udrożnienia systemu placówek interwencyjnych;
- podjęciu dialogu z innymi samorządami w zakresie dobrych praktyk w rozwiązywaniu problemu bezdomności realizowanych w ich miastach – w wielu największych polskich miastach funkcjonują skuteczne rozwiązania z zakresu postulowanych tu obszarów: współpracy z sektorem pozarządowym, pomocy ulicznej, rozwiązań mieszkaniowych – polecamy w tym zakresie m.in. publikacje opracowywane przez naszą Federację;
- podjęciu działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców Miasta Krakowa w zakresie przeciwdziałania stereotypom funkcjonującym w społecznym postrzeganiu bezdomności i stygmatyzacji doświadczających jej osób.

W szczególności zaś apelujemy o zajęcie przez władze samorządowe Miasta Krakowa stanowiska jednoznacznie potępiającego promowane przez radnego Wantucha idee nieliczące z zasadami państwa prawa przestrzegającego praw obywatelskich. Liczymy, iż Miasto Kraków zechce zaprezentować się jako miasto inkluzywne, oferujące profesjonalną pomoc wszystkim osobom wykluczonym społecznie przebywającym na jego terenie, a przede wszystkim, przeciwdziałające podsycaniu społecznej agresji i stygmatyzacji wobec grup defaworyzowanych.

Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności pozostaje do pełnej dyspozycji władz samorządowych Miasta Krakowa, jeśli chodzi o wsparcie eksperckie naszych członków we wdrażaniu opisanych powyżej postulatów. Bardzo gorąco liczymy na owocną współpracę.

Z wyrazami szacunku,

Jakub Wilczek

Prezes Federacji

Otrzymują:

1. Adresaci
2. Radna Rady Miasta Krakowa Alicja Szczepańska
3. Strona internetowa www.bezdomnosc.pl
4. Media
5. a/a